

...Минаха години от този разговор... срещнах наш общ познат и го попитах за Янко, а той ми обясни, че преди три-четири години станал дядо... „Ожени дъщеря си и направи голяма сватба. Бая пари взема от „Баба хак“. Със злато си играе бащата на зетя му. На сватбата имаше роднини от цяла България. Не бира, нито ракия, а три дена уиски се ля...”

През 1998 г. – тринадесет години по-късно - ... срещнах Янко.... Колкото беше дребен, стана още по-дребен. Сви се Янко на стола и омърлушено се изповяда:

- Срамувам се да идвам вече при тебе...Едно казах пред теб, друго е пред хората в махалата.... Предадох се... Не искам да се оправдавам. Но знаеш ли какъв натиск имах от цялата рода?... С дни се опъвах. Дърпах се. „Баба хак“ не искаше и мъжката страна, но и тя, и аз не успяхме да се преборим с тази грозна и страшна традиция. Баща ми, майка ми, сестрите ми, роднините до девето коляно ме упрекваха: „Ти циганин ли си, или не си циганин!?”. Заплашвах да ме изолират от всички близки и познати. Щеше да стане една голяма циганска работа и в името на мира в родата, в името на младоженците с болка се съгласих. Взех за пред хората парите, но още вечерта ги дадох на младото семейство. Нито лев не взех от тези „тежки пари“. Но искрено ти казвам, спазих традицията” (Колев 2003: 68-72).

Тази практика е разпространена сред всички подгрупи на кардарашите “купуването е гаранция, че няма да се подиграва с дъщерята, че ще живее с нея” (м., р. 1949 г.). Бащата и още един мъж, близък роднина на момчето, отиват в дома на момичето и там започват пазарлъците. Обикновено моминият баща иска по-голяма сума, която постепенно намалява, докато се стигне до споразумение. Ако се постигне обща договореност, се черпят и уговарят годежа и сватбата. Ако не - момковите роднини отиват другаде да търсят “по-евтина” булка.

В кардарашката общност по-скъпо се “продават” булките от същата група, красивите момичета, добре обучените джебчийки и гледачки. През последните години се наблюдават отделни отклонения от строгите общоприети норми за брак при тях. По-бедните представители сключват бракове с циганки от други групи /”цуцуманки”/, тъй като за тях не плащат паричен откуп. Тези снахи са длъжни да научат кардарашкия диалект и всички правила на живот в новата си общност (Еролова 2003: 289).

В групата на “тракийските” калайджии при пазарлъка за булка /”логодна”/ първоначално бащата определя много висока цена за дъщеря си – за престиж. “Колкото момичето е по-бяло, по-хубаво, умее повече да